

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO RŪMAI

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2026-02-03 Nr. 1.01-0051

DĖL POĮSTATYMINIO TEISĖS AKTO PROJEKTO

Žemės ūkio rūmai, susipažinę su Aplinkos ministerijos parengtu ir pateiktu Vyriausybės nutarimo „Dėl Kompensacijų už įgyvendinant Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymą nustatytus veiklos apribojimus apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarkos patvirtinimo“ projektu Nr. 25-8738(5) (toliau – Projektas), teikia šias pastabas.

Atkreiptinas dėmesys, kad Projektu siūloma pakeisti Kompensacijų už saugomose teritorijose nustatytus veiklos apribojimus apskaičiavimo ir išmokėjimo tvarką, t. y. Projekte numatyta visas kompensacijas už Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu (toliau – Įstatymas) nustatytus nuosavybės naudojimo apribojimus kvalifikuoti kaip valstybės pagalbą ir joms taikyti nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos taisyklės. Pažymime, kad pasirinktas teisinio reguliavimo modelis kelia pagrįstų abejonių dėl jo atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai (toliau – Konstitucija), įstatyminiams teisės aktams bei prieštarauja Europos Sąjungos teisės taikymo praktikai.

Pagal savo teisinę prigimtį kompensacijos už viešojo intereso labai įstatymu nustatytus nuosavybės naudojimo apribojimus yra susijusios su valstybės vienašališkai sukurta teisine pareiga atlyginti ribojimo padarinius ir nėra ekonominės politikos ar ūkio subjektų rėmimo priemonė. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktikoje nuosekliai pabrėžiama, kad valstybės pagalbos kriterijų buvimas negali būti preziumuojamas, o turi būti nustatomas individualiai, atsižvelgiant į faktinę ekonominę situaciją ir mokėjimo tikslą.

Papildomai pažymėtina, kad nei galiojančiame Įstatyme, nei jo priėmimo metu nebuvo įtvirtinta nuostata, kad kompensacijas už nuosavybės naudojimo apribojimus būtų prilyginamos valstybės pagalbai ar ribojamas jų dydį, remiantis *de minimis* taisyklėmis.

Laikytina, kad Projekte įtvirtintas kompensavimo mechanizmo perorientavimas iš atlyginimo už ribojimą į valstybės pagalbos schemą kelia abejonių dėl Vyriausybės nutarimo kompetencijos ribų ir teisėkūros nuoseklumo, bei pažeidžia teisėtų lūkesčių ir teisinio tikrumo principus. Siūlomas reguliavimas lemtų, kad kompensacijos dydis taptų priklausomas ne nuo konkretaus apribojimo apimties ir intensyvumo, o nuo ankstesnių, su tuo apribojimu tiesiogiai nesusijusių mokėjimų, taip iš esmės perkeliant dalį viešojo intereso ribojimo naštos privačiam savininkui.

Atsižvelgiant į išdėstytas pastabas, prašome Vyriausybės kompetencijos ribose atlikti siūlomo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai, įstatymams ir Europos Sąjungos teisei motyvuotą teisinį vertinimą bei inicijuoti tarpinstitucinį derinimą, įtraukiant suinteresuotus atstovus, siekiant sistemiškai pagrįsto ir teisės aktų hierarchijai neprieštaraujančio reguliavimo.

Pagarbiai
Direktorius

Sigitas Dimaitis

Agnė Ribašauskienė, tel. +370 (37) 400 360, el. p. a.ribauskiene@zur.lt

Chamber of Agriculture of the Republic of Lithuania

Asociacija
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 135199748
K. Donelaičio g. 2, LT-44213 Kaunas, Lietuva, Lithuania

Tel. (8 37) 400 351
Phone +370 37 400 351
Faks. (8 37) 400 350
Fax +370 37 400 350
El. paštas zur@zur.lt

<http://www.zur.lt>
PVM mokėtojo kodas LT351997412
Atsiskait. sąskaita Nr. LT717300010002241806
AB Swedbank bankas, banko kodas 73000